

антологія доби, спрямована на досягнення творчою свідомістю розхитаних основ онтології, на відновлення цілісності світу, в якому людина-митець зможе бути почутою. Множинність форм вираження авторського «я» у мемуарно-автобіографічному циклі залишається відкритою для подальшого трактування.

Список використаних джерел:

1. Самчук У. Плянета Ді-Пі: Нотатки й листи / Улас Самчук. – Вінніпег, 1979. – 355 с.
2. Самчук У. Юність Василя Шеремети: Роман / Улас Самчук. – Мюнхен: Прометей, 1947. – Т. 1. – 156 с. – Т. 2. – 165 с.
3. Черкашина Т. Ю. Мемуарно-автобіографічна проза ХХ століття : українська візія : монографія / Т. Ю. Черкашина ; за наук. ред. О. А. Галича. – Харків : Факт, 2014. – 380 с.

Машарова Я.В.

кандидат філологічних наук, доцент;

Шевчук О.В.

викладач,

Одеська національна академія харчових технологій

СОЦІОПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ У МЕЖАХ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Протягом усього історичного розвитку України мовне питання набувало не лише лінгвістичного, а й політичного, соціального та культурного значення.

Мова є не застиглою категорією, а соціальним явищем, що розвивається за об'єктивними законами, які не залежать від волі окремої людини. Проте людство в цілому й окремі його представники (відомі письменники, політики, філософи) відіграють визначну роль у розвитку національної мови. Навіть протягом життя одного покоління разом із розмаїттям політичних, економічних або соціальних змін відбуваються об'єктивні зміни і в мовній системі.

Курс української мови за професійним спрямуванням, розроблений на кафедрі українознавства та лінгводидактики ОНАХТ, спрямований на формування у студентів свідомого ставлення до державного статусу української мови, розуміння її як національного феномена у контексті минулого й сучасного держави.

«Мова є засобом зберігання та передавання інформації, одним із важелів керування. Вона є мірилом осмислення всього реального й абстрактного. У ній зафіксовано історичний досвід попередніх поколінь, неповторний менталітет етносу, його духовні надбання. Мова допомагає краще зрозуміти людину в її минулому і сьогодні, є засобом її духовного зростання» [2, с. 16].

З огляду на це у курсі лекцій вважаємо доречним аналізувати історію розвитку української літературної мови, її стильову систему та особливості

еволюції національного офіційно-ділового та наукового стилів зокрема. Вказані питання набувають актуальності саме тому, що важливою складовою програми курсу є вивчення галузевої фахової термінології. Адже правильне та доречне її використання у виробничому та управлінському процесі є запорукою успішного кар'єрного просування.

Слід зазначити, що дослідження розвитку української науково-технічної термінології тісно пов'язано із соціополітичними процесами, що перебігали в Україні у період з 20-х років минулого століття по теперішній час. Зокрема події минулого, насичені цікавими фактами зі створення науково-технічних досягнень, біографій видатних наукових діячів, історії формування та розвитку термінологічних шкіл в Україні тощо, допомагають усвідомити багатомірність мовних процесів – невід'ємної складової становлення держави, нації. Вказані теми оглядово розкриваються на лекціях, доцільно їх рекомендувати студентам для самостійного опрацювання з можливим подальшим виступом (повідомленням) в аудиторії або можливою публікацією на студентській науково-методичній конференції. Таким чином студенти пов'язують рівень розвитку наукової мови з інтелектуальним поступом суспільства.

Розвиток галузевих терміносистем збігається з часами національного відродження в Україні: потенціал української наукової мови розкривається у період послаблення політичного тиску, заборон та переслідувань. Отже, історія формування української термінології показово відображає особливості культурно-історичного розвитку, становлення міжкультурних зв'язків тощо.

Відомо, що термінологічна лексика посідає важливе місце у словниковому складі української літературної мови. Вона є показником рівня розвитку наукової мови в суспільстві та науці, визначає рівень професійної освіти в державі. У свою чергу, розширення термінології відбувається за допомогою іншомовних запозичень. У галузевих терміносистемах української мови іншомовні запозичення становлять приблизно 40 %, серед яких велика частка належить міжнародним термінам (інтернаціоналізмам).

Більшість науковців вважають, що інтернаціоналізми мають міжнаціональний характер вживання, тобто не відносяться до слів рідної мови, однакові за значенням та аналогічні за вимовою як мінімум у трьох неспоріднених мовах [1, с. 76-77]. Інформація про них завжди привертає увагу студентів: розкривається походження не лише термінів, а й загальноновживаних слів. Зокрема, вельми популярними серед студентів ОНАХТ є дослідження етимології лексики, пов'язаної з інноваціями технології харчування, технології водопідготовки, зберігання зерна тощо.

Подібні відкриття сприяють поглибленому вивченню мови, спонукають до самостійного пошуку відповідей, що виникають у процесі опрацювання курсу української мови за професійним спрямуванням та оволодіння галузевою термінологією власного фаху.

Усе викладене підлягає меті вказаної дисципліни – ознайомленню студентів з нормами сучасної української мови у професійному спілкуванні,

підвищенню загальної та мовної культури майбутніх фахівців харчової промисловості, вихованню культури мовлення студентів як носіїв української мови та майбутніх представників еліти інженерних спеціальностей.

Список використаних джерел:

1. Зубков М. Сучасне українське ділове мовлення. – Х.: Торсінг, 2001. – 384 с.
2. Корж А. В. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. – К.: Правова єдність, 2009. – 296 с.
3. Мозговий В. І. Українська мова у професійному спілкуванні: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 592 с.
4. Плотницька І. М. Ділова українська мова: Навчальний посібник. – К.: Міленіум, 2003. – 254 с.
5. Шевчук С. В. Українське ділове мовлення: Навчальний посібник. – К.: Літера ЛТД, 2002. – 480 с.

Проскуріна Т.В.

старший викладач,

Харківський інститут фінансів

Київського національного торговельно-економічного університету

СЕЦЕСІЯ ЯК ЕСТЕТИЧНА МОДЕЛЬ ЗОБРАЖЕННЯ СВІТУ В ПРОЗІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Еволюція літературної парадигми будь-якої доби завжди позначена перехідними етапами, апробуванням тих чи інших стилів та напрямів, розмаїттям нових художніх моделей і культурних смислів, розмежуванням традиційного і новітнього. Філософсько-естетичні пошуки кінця ХІХ – початку ХХ століття викликали до життя сецесію – модерний стиль зламу століть. За словниковою дефініцією, сецесія (лат. *secessio*, від *sedeco*: відокремлююсь) – термін на позначення специфічного, перехідного етапу в мистецтві – авангардний мистецький рух, відомий також як Арт Нуво, Югендстіль, модернізм, спрямований проти академізму та історизму [11].

Актуальність досліджуваного феномену полягає насамперед у тому, що він виник і знайшов своє вираження в архітектурі, декоративно-ужитковому та орнаментальному мистецтві, проте згодом був перенесений на літературний ґрунт, набувши специфічних рис національної ментальності й фантастично-міфологічних смислів.

Дослідження сецесії в літературі як поліваріантної моделі художньої творчості передусім представлене працями Я. Поліщука [8; 9; 10], який визначив такі найтипівіші її властивості: індивідуалізм, естетизм, символізм, катастрофічність, приреченість, відчуженість, ігрова домінанта, що надають творам багатозначності інтерпретаційних можливостей. Філософські, психологічні, аксіологічні, культурологічні, національні чинники формування